

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-139/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola praktická a základní škola speciální Heřmanův Městec
Sídlo:	Masarykovo náměstí 46, 538 03 Heřmanův Městec
IČO:	70 879 095
Identifikátor:	600 090 817
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Ninou Pilnou, ředitelkou
Zřizovatel:	Město Heřmanův Městec
Místo inspekční činnosti:	Masarykovo náměstí 46, 538 03 Heřmanův Městec
Termín inspekční činnosti:	14., 15. a 18. únor 2013

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost vykonávaná podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na:

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školními vzdělávacími programy pro základní vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (základní škola praktická) a jeho souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání – příloha LMP,
- zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání a jeho souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona,
- řízení školy a organizaci vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola praktická a základní škola speciální Heřmanův Městec (dále škola) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem – kapacitou 68 žáků a školní družiny (dále ŠD) s nejvyšším povoleným počtem – kapacitou 12 žáků. V letošním školním roce škola vykázala 44 žáků umístěných do pěti třídních kolektivů. Pouze v jedné třídě (8. ročník) pracují žáci jednoho ročníku, a to základní školy praktické (dále ZŠp). V ostatních třídách jsou skupiny žáků dvou i více ročníků ZŠp včetně čtyřech žáků základní školy speciální (dále ZŠs) a dvou žáků běžné základní školy (dále ZŠ). Aktuálně 12 žáků pracuje podle individuálního vzdělávacího plánu.

Každodenní stravování žáků a pracovníků školy je umožněno ve školní jídelně sousední základní školy.

Vzdělávání je vedeno podle školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) pro základní vzdělávání: v ZŠ (ŠVP převzat ze základní školy, odkud byl žák přeřazen), v ZŠp a ZŠs. Ve školní družině je zřízeno jedno oddělení s využitím maximální kapacity (12 žáků). Činnost probíhá podle školního vzdělávacího programu ŠD. Úplata za pobyt žáka ve školní družině není stanovena.

Ve škole pracuje sedm vyučujících včetně ředitelky (z toho jeden muž), čtyři asistentky (financované úřadem práce), asistentka pedagoga (členka pedagogického sboru s dalším úvazkem 0,5) a vychovatelka ŠD (0,5 úvazku) zaměstnaná současně jako školnice na plný úvazek.

Materiálně technické zázemí se průběžně zkvalitňuje, k výraznějším rekonstrukčním úpravám nedošlo. Posílena byla vybavenost školy moderní výpočetní technikou.

Průběžné informace o činnosti školy poskytují webové stránky: www.zspmestec.cz.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje veřejnost o vzdělávací nabídce včetně postupu přijímání žáků ke vzdělávání prostřednictvím různých informačních zdrojů. K těm stěžejním patří zejména webové stránky, kde jsou zveřejněny i dokumenty školy. Dalšími způsoby prezentace práce školy na veřejnosti jsou tematické výstavy, dny otevřených dveří, jarmark, kulturní vystoupení, informační letáky, příspěvky do novin a další. Přijímání žáků je vedeno v souladu s platnou legislativou na základě doporučení školských poradenských zařízení a souhlasu zákonných zástupců. Prvky nerovného přístupu ke vzdělávání nebyly zjištěny.

Učební plány realizovaných vzdělávacích programů jsou v souladu s příslušnými RVP. Využití disponibilních hodin je zaměřeno na maximální rozvoj osobnosti žáka, v ŠVP vytvořeném podle přílohy RVP ZV pro žáky s LMP využila škola rozšíření povinné výuky zejména v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk a v oblasti *Člověk a svět práce*. Vzdělávací nabídka je aktuálně doplněna i výlety, exkurzemi a dalšími jednorázovými aktivitami. Škola nabízí také vhodné využití volného času v zájmových kroužcích (keramický, hudební), kde si žáci ověřují a posilují své dovednosti a kompetence včetně sociálních a komunikativních. Probíhá školní projektová činnost, aktuálně pro letošní školní rok projekt s názvem *Krok za krokem*.

Maximální různost ŠVP zákonitě způsobuje komplikace nejen v organizaci vzdělávání (rozvrhy hodin), ale také v samotné výuce vzhledem ke složení třídních kolektivů (žáci více ročníků, příp. vedení žáků podle dvou různých ŠVP v jedné třídě).

Vzdělávání bylo vedeno s cílem vyjít vstříc potřebám a možnostem žáků, vycházelo z aktuálního stavu jejich vědomostí a dovedností. V průběhu hospitovaných hodin byly uplatňovány frontálně vedené činnosti, práce ve dvojicích, ve skupinách i na bázi individualizované výuky. Pedagogové vzhledem k rozdílnému stupni mentální úrovně žáků většinou vytvářeli příležitosti pro individuální přístup. Žáci byli aktivní, o vzdělávání projevovali zájem. Efektivnost výuky podporovalo vhodné propojování mezipředmětových vztahů, dále začlenění názorných učebních materiálů, kopírovaných textů i rozvoj jemné motoriky v pracovních činnostech. Použity byly přiměřené konkrétní úkoly a aktivity, které vedly k dosažení klíčových kompetencí. Žáci byli účinně motivováni a průběžně hodnoceni alternativními způsoby i známkou, což bylo pro ně povzbuzujícím prvkem. Učitelky i asistentky navozovaly přátelskou, klidnou atmosféru, důvěrné prostředí poskytující pocit bezpečí. Byl vytvářen prostor umožňující koncentraci na zadanou práci, přestože účinnost osvojení učiva nebývá u žáků s lehkým mentálním postižením vysoká. Ojedinele výuku provázely formy a metody práce, které snižovaly efektivitu procesu. Patřilo k nim dominantní postavení pedagoga s předkládáním hotových poznatků žákům v některých částech hodin. Ve výuce skupiny žáků vedenou asistentkou byla zjevná chybějící odborná zdatnost. Ve většině sledovaných hodin byli žáci vybízeni k vzájemnému hodnocení, místy i k sebehodnocení.

V průběhu sledovaného vzdělávání byly rozvíjeny gramotnosti, zejména čtenářská, matematická, přírodovědná a sociální. Čtenářská gramotnost prolíná všemi vyučovacími předměty a dále je podporována alternativními metodami, které žáky motivují ke zvýšení zájmu o získávání potřebných informací a zážitků prostřednictvím četby. K rozvoji čtenářské gramotnosti nejnižších ročníků významně přispívá spolupráce s městskou knihovnou, využívání školní knihovny a vedení žáků ke čtenářství. Rozvoj matematické gramotnosti prohlubovala práce s chybou i snaha o uplatňování diferencovaného přístupu k žákům s ohledem na typ a hloubku postižení. Důraz je kladen i na environmentální výchovu, žáci si přirozenou cestou osvojují vědomosti, dovednosti a postoje v rámci získávání přírodovědné gramotnosti (např. celoroční sběr a třídění odpadu, *Den Země*, projektová činnost – *Les, Lesní skřítkové a bludičky*). Při výuce byl kladen důraz na toleranci, vytváření pozitivních vztahů, dodržování třídních pravidel slušného chování.

Pedagogický sbor analyzuje úspěšnost žáků ve vzdělávacím procesu v jednotlivých předmětech na jednáních pedagogické rady a podle potřeby vzájemnými konzultacemi. Úroveň znalostí a dovedností je zjišťována vlastními evaluačními nástroji. Zhoršení prospěchu, případně chování jsou monitorována a následně jsou přijímána opatření k nápravě – pohovor s rodiči, nabídka doučování, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. Žáci neprospívají zcela výjimečně. Škola získává zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků při jejich nástupu do odborných učilišť. Část z nich však studium nedokončí. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni vhodnými způsoby (individuální konzultace, třídní schůzky, nástěnky, webové stránky školy).

Škola usiluje o zdravý sociální, fyzický i psychický vývoj žáků a bezpečné prostředí pro vzdělávání. Přesto se bezpečnostní rizika občas objeví, např. v podobě rozbitých krytů topných těles v šatně. Žáci jsou seznamováni s bezpečnostními opatřeními, pravidly silničního provozu, jsou poučováni v rámci ochrany zdraví. Je prováděn rozbor úrazovosti

žáků a přijímána opatření k jejich minimalizaci, např. trvalým zajištěním dohledu nad žáky. Prevence sociálně patologických jevů vychází z podmínek školy, je směřována do výuky i do dalších aktivit (přednášky, besedy, sociometrická šetření apod.). Účinnost opatření není příliš vysoká. Průběžně jsou řešeny např. neomluvené hodiny, kouření, krádeže, agresivní chování, podle potřeby zasedá výchovná komise. V pololetí letošního školního roku bylo žákům zapsáno 83 neomluvených hodin, počet omluvených hodin v tomto období se zvýšil, činil 5 149 hodin (za školní rok 2011/2012 to bylo 6 769 hodin). Škola je ve stadiu hledání účinných prostředků ke snížení těchto negativních jevů v docházce žáků do školy. Příčinu spatřuje ve špatných návycích žáků a nedostatečné rodinné výchově.

Výchovné poradenství je zajištěno kvalifikovanou vyučující, je vedeno systematicky s vyhodnocováním nastavených postupů a aktivit. Prostupuje vzdělávacím procesem stejně jako prevence rizikového chování žáků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola poskytuje vzdělávání a školskou službu v souladu s platným školským zákonem, nabídka školy odpovídá zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení.

Zpracované ŠVP jsou koncipovány tak, aby žáci mohli s pomocí podpůrných opatření dosáhnout co nejvyšší možné úrovně s perspektivou budoucího profesního uplatnění. Prioritou je rozvíjení sociálních, pracovních a komunikativních kompetencí.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, v období od poslední inspekční činnosti došlo k jeho částečné obměně zejména z důvodu odchodu do starobního důchodu. Pět ze sedmi pedagogů má odborné vzdělání. Personálním rizikem je zajištění činnosti školní družiny nekvalifikovanou vychovatelkou pouze se základním vzděláním. Asistentky, které se podílejí na realizaci podpůrných opatření a podle potřeby zajišťují pomoc žákům zejména na základě individuálních vzdělávacích plánů, rovněž nesplňují odborné kvalifikační předpoklady pro svou činnost, nemají pedagogické vzdělání a neúčastní se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP).

Plán DVPP, který zohledňuje potřeby školy a zájmy jednotlivých pedagogů, podporuje jejich odborný růst v souladu s finančními možnostmi školy. Učitelé absolvovali akce a semináře zaměřené na jejich profesní rozvoj (např. v oblasti environmentální výchovy, v předmětech prvouka a přírodověda, příprava projektů). V rámci projektu *EU peníze školám* probíhalo vzdělávání ve formách a metodách výuky směřujících k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti.

Ředitelka školy splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce. Vzdělávací činnost je plánována, jsou nastavena kritéria bezproblémového chodu školy. Povinná dokumentace školy je vedena, některé dokumenty vykazují dílčí nedostatky (např. chybějící či nečitelné údaje, neodborné posouzení prospěchu žáka, ručně psané dokumenty určené k archivaci). V této oblasti vážně kontrolní činnost vedení školy. Přímá hospitační činnost je prováděna, jsou vyvozovány závěry a opatření. Na základě pozorování chodu školy a rozhovorů se členy pedagogického sboru je možné hodnotit celkové klima školy jako vstřícné a pozitivní. Pedagogický sbor je schopný pracovat týmově, funguje vstřícná komunikace a spolupráce.

Materiální podmínky vzdělávání umožňují naplňovat ŠVP. Kromě pěti kmenových tříd k výuce slouží odborné učebny – školní dílna, počítačová učebna, keramická dílna, cvičná kuchyně, posilovna. Školní zahrada je vybavena herními prvky a v době příznivého počasí může sloužit i k výuce. Tělocvična ve školní budově není k dispozici, situace je řešena pronájemem v jiném subjektu. Ke zkvalitnění vzdělávacího procesu přispěla vybavenost moderní výpočetní technikou. V současné době je ve škole k dispozici 19 počítačů, z tohoto počtu slouží žákům celkem 15 z nich. Zřizovatel školy vedle provozních nákladů podporuje školu v nákupu učebních pomůcek, školního nábytku, materiálů na rukodělné činnosti žáků i v dalších činnostech.

Škola deklaruje dobré partnerské vztahy zejména se zřizovatelem v oblasti zajišťování finančních prostředků. Trvale přínosná je kooperace se školskými poradenskými zařízeními, střediskem výchovné péče, *Policíí ČR, DDM Ježkovka Heřmanův Městec*. Spolupráce s rodiči patří k důležitým faktorům v procesu vzdělávání, někteří však nejeví o výraznější spolupráci se školou zájem. Partnerem je rovněž školská rada, která plní povinnosti vyplývající ze školského zákona.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s údaji zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení. Je zajištěna dostatečná informovanost o vzdělávací nabídce školy. Při přijímání žáků jsou dodržovány právní předpisy. Naplněnost školy je nižší, organizace vzdělávání je složitá vzhledem k různorodému složení třídních kolektivů.

Personální podmínky umožňují plnit cíle školních vzdělávacích programů. Negativním rysem je chybějící odborná kvalifikovanost asistentek a vychovatelky školní družiny. Další vzdělávání učitelů je podporováno.

Vzdělávací strategie se zaměřuje na rozvoj funkčních gramotností žáků, probíhá projektová činnost. Zdůrazněna je environmentální výchova, ekologie a zdravý životní styl. Rizikové prvky v chování žáků se daří snižovat pouze částečně. Postupně jsou aplikovány zásady pro sebehodnocení žáků. Přívětivé prostředí a vstřícné klima školy přispívá k pozitivním vzájemným vztahům mezi žáky a učiteli.

Partnerství je cílevědomé a prospěšné s pozitivním dopadem na rozvoj osobnosti žáků a chod školy.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina ze dne 4. 12. 2000 včetně dodatků
2. Dodatek č. 4 ke zřizovací listině ze dne 1. 12. 2011 (změna názvu subjektu)
3. Souhlas se zřízením třídy s upravenými vzdělávacími programy od data 1. 9. 2011, čj. KrÚ 50726/2011OŠKT, ze dne 13. 6. 2011 (vydal KÚ Pk)
4. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 41 827/2011-25, ze dne 30. 12. 2011, s účinností od 1. 1. 2012
5. Potvrzení funkce ředitelky ze dne 6. 6. 2012 s účinností od 1. 8. 2012

6. Koncepce dalšího rozvoje školy na období let 2010/2012
7. Personální dokumentace včetně přehledu dokladů dalšího vzdělávání a osobního rozvoje pedagogických pracovníků
8. Rozhodnutí ředitelky školy, školní roky 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013
9. Školní matrika, školní rok 2012/2013
10. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2011/2012, 2012/2013
11. Rozvrhy hodin, školní rok 2012/2013
12. Dozory pedagogických pracovníků, školní rok 2012/2013
13. Organizační řád školy s platností od 1. 1. 2012
14. Třídní knihy, školní rok 2012/2013
15. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV, upraveného pro žáky s LMP, s platností od 1. 9. 2009
16. Školní řád s účinností od 3. 9. 2012
17. Řády odborných učeben (školní dílna, keramická dílna, počítačová učebna, cvičná kuchyň, řád posilovny), školní rok 2012/2013
18. Vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2012
19. Vnitřní řád školní družiny s platností od 3. 9. 2012
20. Celoroční plán školní družiny 2012/2013
21. Přehled výchovně vzdělávací práce ŠD, školní rok 2012/2013
22. Plán práce výchovného poradce, školní rok 2012/2013
23. Plán preventivních programů pro školní rok 2012/2013
24. Harmonogram vlastního hodnocení školy 2010 – 2013
25. Plán práce na školní rok 2012/2013 ze dne 1. 10. 2012
26. Plán DVPP, školní rok 2012/2013
27. Kontrolní činnost – hospitační záznamy
28. Zápisy z jednání školské rady, poslední ze dne 31. 8. 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy a školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na adresu e-podatelný (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu nebo na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 15. 3. 2013

(razítko)

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Mgr. Ivana Blažková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Blažková v. r.

Datum a podpis ředitelky potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Heřmanově Městci dne 28. 3. 2013

(razítko)

Mgr. Nina Pilná, ředitelka

Mgr. Nina Pilná v. r.

Připomínky ředitelky

Připomínky nebyly podány.